GRAN ANGULAR

El nou ofec al sector de la dependència

El sector de l'assistència a la gent gran i a les persones amb discapacitat, que dóna feina a més de 50.000 persones, està contra les cordes després de les últimes retallades

ANNA PINTER
BARCELONA

El sector de la dependència (entitats i societats que atenen gent gran, persones amb discapacitats etc.) es troba en una situació límit, és un crit a la desesperada després d'uns anys de retallades de pressupostos públics, congelació de les tarifes i impagaments de l'administració, que deixa les entitats i societats mercantils contra les cordes.

Les darreres modificacions en la llei de la dependència del govern estatal feta pública l'1 de maig, que suprimeix 1.100 milions d'euros als cuidadors no professionals i modifica els graus de dependència, suposa un altre cop al sector i a les famílies.

Cinta Pascual, presidenta d'ACRA, Associació Catalana de Recursos Assistencials, que agrupa entitats socials i societats mercantils dedicades a l'assistència a la gent gran, explica que el canvi en la valoració dels graus de dependència és una retallada de les tarifes encoberta. "I aquesta nova mesura se suma al fet que des de l'any 2010 tenim les tarifes congelades, i els costos han augmentat un 10% des d'aleshores. Estem totalment al límit", alerta Pascual.

I per si això no fos prou, els endarreriments en el pagament de l'assistència en 120 dies posa les entitats i empreses en una situació financera especialment feble. Alfred Bayón, membre de la junta de la confederació empresarial del tercer sector, assegura que tot plegat ha fet que les entitats prestadores de serveis es trobin en un moment d'asfíxia econòmica. "Els deutes de l'administració ja no són cap garantia perquè les entitats financeres ens donin crèdits", diu Bayón, que assegura que tenen poc marge per estalviar recursos. "Les plantilles ja estan molt ajustades", diu, i afegeix que es troben en un punt tan desesperat que estan preparant accions per demanar la implicació econòmica de la societat. "Tot i que som conscients que és responsabilitat de l'Estat", etziba.

Ara com ara, el 70% del pressupost anual de les residències de gent gran es destina al personal, i

Imatge d'una residència de gent gran a Campdevànol. JORDI CASAS

LES XIFRES

50.000
Ocupació
Els proveïdors de serveis d'atenció a la dependència donen feina 50.000 persones.

1.100
El nombre de centres
En el seu total ofereixen 16.023 places de centre de dia i 60.000 de residencials.

1.108 M€
Nova retallada
L'última tisorada del govern es va aprovar l'1 de maig.

17.000
Llista d'espera
Els que esperen tenir una plaça pública en una residència.

10.000
Nous llocs de treball
Si es creessin les 17.000 places públiques generaria ocupació.

indefugiblement l'ofec financer que viu el sector s'acaba traslladant al pagament de les nòmines. En el pitjor dels casos, l'única sortida acaba sent el tancament. Cinta Pascual explica que només l'any passat a Catalunya van abaixar la persiana 22 residències de gent gran.

> **Des del 2010 tenim les tarifes congelades i els costos han crescut un 10%**
> **CINTA PASCUAL**
> PRESIDENTA ACRA

Actualment a Catalunya hi ha 17.000 persones esperant una plaça pública en una residència de gent gran i, en canvi, hi ha un 20% de desocupació de places privades. Fins abans de la crisi, com explica la presidenta d'ACRA, l'habitual és que mentre s'esperaven a tenir una plaça en un ens públic, la gent optava per les residències privades, però a mesura que han anat augmentat les llistes d'espera a les públiques s'ha deixat d'acudir a les privades. "Les residències privades necessiten tenir una ocupació del 95%; si no, són insostenibles", diu Pascual.

ELS PROVEÏDORS. Ara com ara a Catalunya, els proveïdors de serveis d'atenció a la dependència, que s'agrupen en 1.100 centres (16.023 places de centre de dia i més de 60.000 places residencials) donen feina a més de 50.000 professionals que presten més de 204.235 serveis a més de 158.500 usuaris. A més d'empreses mercantils, algunes de grans dimensions, la major part són entitats sense ànim de lucre mitjanes i petites, i nombroses associacions de familiars, especialment en l'àmbit de la salut mental.

Francesc Pérez, president de Comitè Català de Representants de Persones amb Discapacitats, explica que enguany, després de les darreres retallades, es troben un nivell de finançament anterior al 2010. Per la seva banda, Helena Ris, directora general de la Unió Catalana d'Hospitals, es mostra molt determinant: aquesta nova retallada fa insostenible el sistema.

El cert és que la llei de la dependència que va aprovar el govern de Zapatero l'any 2006 ja va néixer sense la dotació pressupostaria que li pertocava. Tot i que es va presentar com la quarta pota de l'estat del benestar, aleshores ja tothom va advertir que no s'havien especificat d'on sortirien els recursos per a la totalitat de serveis que es volien desenvolupar. Aleshores, quan encara no es parlava de crisi, ja es veia difícil que hi hagués capacitat financera per desplegar-la. Finalment es va legislar que el 50% del pressupost provindria de recursos de l'Estat i el 50% restant, de les comunitats autònomes. Però fins ara l'Estat només hi ha aportat el 20%; el 80% restant l'ha assumit la Generalitat.

A més a més, el desplegament de la llei havia de conformar la creació de més de 300.000 llocs de treball a tot l'Estat en només quatre anys. Després que es posés en marxa, només se n'han creat 100.000 més en set anys.

El resultat és que la llei no no-

> **Invertir en assistència social no només és un creixement social sinó també econòmic**
> **ÀNGELS GUITERAS**
> TAULA DEL TERCER SECTOR

més no està desplegada sinó que es retalla, "en secret i sense consultar-ho a les comunitats autònomes", critica Ris, que alerta: "Hem de veure com impacta amb el pressupost de la Generalitat, que tots sabem com està, i a veure en quines partides ens pot afectar."

NO ÉS ESTALVI. La presidenta de la Taula del Tercer Sector, Àngels Guiteras, i de la qual formen part 4.000 entitats socials, avisa que plantejar les retallades en els serveis socials com un estalvi és una errada. De fet, un estudi econòmic que ha fet Esade amb ACRA i que es publicarà la setmana vinent demostra que per cada euro que s'inverteix en assistència en gent gran, el retorn és d'1,2 euros.

Guiteras es mostra, doncs, en desacord amb com s'estan portant endavant les polítiques per fer front a la crisi: "Han de tenir en compte que invertir en assistència social no només és un creixement social, sinó també econòmic." En aquest sentit, ACRA calcula que si es creessin les 17.000 places de residència per a gent gran, suposaria la creació de 10.000 llocs de treball.